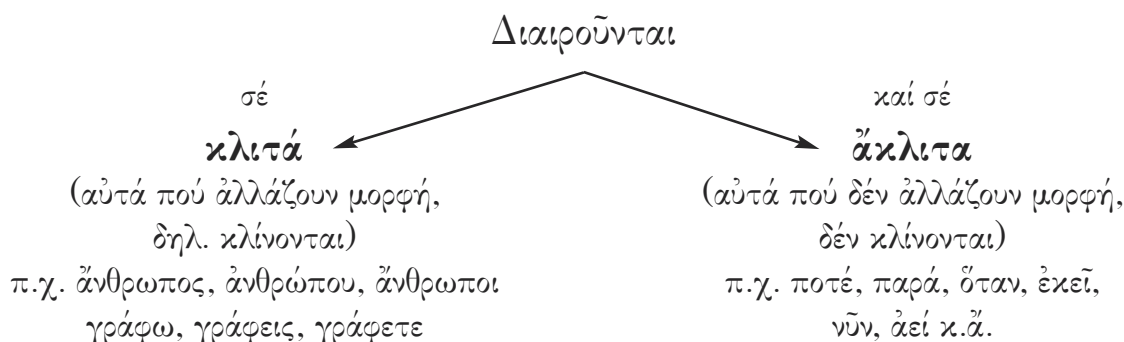

ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Μέρη τοῦ λόγου ὀνομάζονται διάφορα εἶδη τῶν λέξεων ἀπό τίς ὁποῖες ἀποτελεῖται ὁ λόγος. Αὐτά εἶναι δέκα: Τό ἄρθρο, τό οὐσιαστικό, τό ἐπίθετο, ἡ ἀντωνυμία, ἡ μετοχή, τό ρῆμα, τό ἐπίρρημα, ἡ πρόθεση, ὁ σύνδεσμος καί ἡ ἐπιφώνημα.

Κλιτά εἶναι τά 6:

ἄρθρο, οὐσιαστικό, ἐπίθετο, ἀντωνυμία,
μετοχή, ρῆμα

Ἄκλιτα εἶναι τά ὑπόλοιπα 4:

ἐπίρρημα, πρόθεση, σύνδεσμος,
ἐπιφώνημα

- Τό μέρος τῆς κλιτῆς λέξεως πού δέν μεταβάλλεται, πρὸς τήν ἀρχή τῆς λέξεως, λέγεται **θέμα**.
- Τό μέρος τῆς κλιτῆς λέξεως πού μεταβάλλεται λέγεται **κατάληξη**.
- Τό τελευταῖο γράμμα τοῦ θέματος (φωνῆεν ἢ σύμφωνο) λέγεται **χαρακτήρας**.
π.χ. 1. ἄνθρωπ-ος, ἀνθρώπ-ου. Θέμα: ἄνθρωπ, κατάληξη: -ος, -ου, χαρακτήρας: π.
2. ἥρω-ες, ἥρώ-ων. Θέμα: ἥρω, κατάληξη: -ες, -ων, χαρακτήρας: ω.
3. ἰδρύ-ω, ἰδρύ-ετε. Θέμα: ἰδρύ, κατάληξη: -ω, -ετε, χαρακτήρας: υ.
4. γράφ-ω, γράφ-ετε. Θέμα: γράφ, κατάληξη: -ω, -ετε, χαρακτήρας: φ.
- Τά κλιτά μέρη τοῦ λόγου, ἐκτός ἀπό τό ρῆμα, ἔχουν:
 - α) **Πτώσεις**, δηλαδή μεταβολές στίς καταλήξεις καί λέγονται **πτωτικά**. Οἱ πτώσεις εἶναι πέντε: Ὀνομαστική, Γενική, Δοτική, Αἰτιατική, Κλητική. Ἡ Ὀνομαστική καί Κλητική λέγονται ὀρθές πτώσεις, ἡ Γενική, Δοτική καί Αἰτιατική λέγονται πλάγιες πτώσεις.
 - β) **Γένος**: τά γένη εἶναι τρία: Ἀρσενικό (ὁ οἶκος, ὁ πατήρ), Θηλυκό (ἡ μήτηρ, ἡ πύλη, ἡ χώρα), οὐδέτερο (τό θυσιαστήριον, τό σχολεῖον).
 - γ) **Ἀριθμούς**: οἱ ἀριθμοί εἶναι τρεῖς: Ἐνικός (κάνει λόγο γιά ἕνα), Πληθυντικός (κάνει λόγο γιά πολλά), Δυϊκός (κάνει λόγο γιά δύο, ἀλλά δέν χρησιμοποιεῖται στά νεοελληνικά).
 - δ) **Κλίση**, δηλ. ἰδιαιτέρο τρόπο πού σχηματίζονται οἱ τύποι τοῦ πτωτικοῦ. Οἱ κλίσεις εἶναι τρεῖς: Πρώτη, δευτέρα καί τρίτη.

Ἡ πτώση, τό γένος, ὁ ἀριθμός καί ἡ κλίση λέγονται **παρεπόμενα** (συνακόλουθα) τῶν πτωτικῶν.